

Pozdrav obmejnih-narodnih delavcev.

Bliza se pomemben čas, za slovenski Maribor in obmejni Slovenec najpomembnejši čas, doba I. slovenskega tabora Orlov. Ta dan bodo pohitele v Maribor nebrojne čete v krščanskih telovadnih organizacijah združene mladine, poleg naših slovenskih Orlov in Orlic bomo pozdravili zastopnike in zastopnice naših rojakov iz Amerike, zastopstva krščanskih mladinskih organizacij iz Francoskega, Belgije, itd., mnogoštevilno bo zastopan češkoslovaški Orel, v velikem številu bodo prihiteli k nam naši jugoslovanski bratje. Ti dnevi bodo tem pomembnejši, ker bodo ta čas zborovale v Mariboru vse naše prosvetne, izobraževalne in politične organizacije. Zakaj se je izbral ravno Maribor za te prireditve? Gotovo radi tega, ker je Maribor kot zadnje mesto na severu, velevažno za naš trgovski promet z severnimi Slovani, Nemško Avstrijo, s Prekmurjem in Madžarsko. Te prireditve pa imajo tudi namen, utrditi narodno zavest v Mariboru in vseh obmejnih krajih, pokazati, da tudi Jugoslavlani nekaj premoremo in da se nas uvaža po širnem svetu, da imamo mnogo odličnih prijateljev in zaveznikov.

Orlovski tabor bo sijajna manifestacija krščanske mladine. Krščanska mladina bo pokazala, kaj je z vztrajnim, dolgoletnim delom dosegla. Krščanska mladinska organizacija se je po vojski znatno razširila, krščanske organizacije pridobivajo v vseh državah vedno več tal kljub temu, da hočejo protikrščanske, svobodomiselnice organizacije z vsemi sredstvi uničiti krščansko gibanje. Napredku krščanskih mladinskih organizacij se ni čuditi, ako se pomisli, da je njih glavni smoter vzgajati mladino v krščanskem duhu, navajati mladino k vsemu, kar je plemenito in dobro, odvrčati pa isto od vsega, kar pelje k posuvelosti, nestrpnosti, neizprosni sovražnosti napram rodnim bratom, ki so drugačnega svetovnega ali političnega naziranja. Krščansko načelo ljubezni do bližnjega je vodilno načelo v krščanski mladinski organizaciji.

Orlovski tabor pa je tudi velika narodna manifestacija odlično narodne krščanske mladine. Danes je v Mariboru mnogo ljudi, ki imajo vedno polna usta narodnosti, ki pa so v stari Avstriji v uradih, na železnicah, vobče v javnosti rabili izključno nemščino, ki niso upali zahajati v slovenske družbe, ki so prirejali leto za letom svoje večje in manjše izlete in slavnosti le v kraje, kjer je bila občinska uprava v slovenskih rokah, a v nemščinski občini si niso upali: ravno ti ljudje pa hočejo vsakemu drugemu, o-

sobito krščanskim organizacijam, odrekati vsako narodno delo in čustvovanje. Umetno je, da ob priitki I. orlovskega tabora posežemo nekoliko v dobo naših narodnih bojev nazaj. Bili so težki časi, ko so Nemci z vsemi mogočimi sredstvi s pomočjo avstrijske vlade delali na to, da ponemčijo slovensko ljudstvo. Kdo se je takrat uspešno zoperstavil ponemčevalnemu delu? Bila so krščanska izobraževalna društva, mladeniške in dekliške zveze v vsaki župniji, ki so zbirale svoje člane, osobito mladino, prirejale velike manifestačne shode, vzbujale narodno zavest in vzgajale mladino za narodno delo. Ako bi te organizacije pred približno 20 leti ne delovale, bi najbrže bilo popolnoma nemogoče, najširše sloje ljudstva pridobiti za jugoslovansko deklaracijo. Kdo je ustanovil in nesebično vodil gospodarske organizacije v obmejnih, ponemčenih krajih? Bili so rodoljubi, pristaši krščanskih strank, dočim so drugi pospeševali, oziroma celo sodelovali pri nemških gospodarskih organizacijah. Največje slovensko ljudsko glasovanje, pobiranje podpisov za jugoslovansko deklaracijo, je izvršila krščanska mladina, sedanji Orli in Orlice, o čim mnogi sedaj zelo glasni „Jugoslavlani“ niso upali niti podpisati jugoslovanske deklaracije, še manj pa storiti kak korak v prilog deklaracije. Krščanska mladina je vedno odlično sodelovala pri narodnem delu in ima neprecenljive zasluge za narodni prepoved obmejnih Slovencev, njen narodni ščit je ostal neomadeževan. Vsem onim pa, ki blatijo krščansko mladino, pokličemo v spomin, da so bili na Kranjskem dolgo vrsto let zvezani z Nemci proti krščanski slovenski stranki voditelji Sokolov, da so govorili in so sklepali resolucije proti obstrukciji slovenskih poslancev v Gradcu voditelji Sokolov, da pozivajo k boju proti slovenskim Orlom Sokolov kot zaveznike: nemškonaacionalne, socialne demokrate in komuniste itd. („Mar. Delavec“ 17. t. m.).

Pozdravljeni Orli in Orlice in zastopniki vseh drugih krščanskih mladinskih organizacij! Pozdravljeni od pretežne večine slovenskega ljudstva, ki se raduje nad Vašimi uspehi, pozdravljeni od vseh onih, ki so več desetletij v Mariboru in ob meji za narod delali in trpeli, kateri vedo ceniti delo naše krščanske mladine! I. slovenski orlovski tabor naj poživa orlovsko organizacijo, naj podžiga k vedno vztrajnejšemu delu, naj vspodbuja k dosegu cilja, katerega si je stavila krščanska mladina:

Kdor Slovenec, naj bo Orel!

Za demarkacijsko črto.

Stati moramo vedno na straži. Naši sovražniki nas napadajo sedaj od ene, sedaj od druge strani. Ravnokar grozi nova nevarnost:

Koroški Nemci so postavili zahtevo, da se mora odpraviti demarkacijska črta in dati vsakemu prost prestop v našo državo. Pravzaprav stoji, kot pri vsaki mednarodni lumpariji, tudi tukaj v ozadju Italijani ki hočejo na ta način razrahljati našo severno mejo, da bi imeli lažje rokodelstvo na jugu. Italijani podpirajo Nemce, Angleži pa, katerim so razmere popolnoma neznane, so tudi tukaj naselili nepoštenim družbenikom in se zavzemajo za Nemce in Italijane. Ako se odpre demarkacijska črta, bi zadel našo državo grozen udarec, ki je v svojih posledicah še popolnoma nepredračunljiv.

Prejdem bi se razlila po Koroškem cela drhal nemških hujskačev, ki se morajo politikati po tujini. To so bivši Heimwehrovi, ki so povzročili prod letum po Koroškem znana grozodejstva. Na vesti imajo različne zločine, rope in tatvine, poboje. Vsi ti naj bi sedaj svobodno prekoračili mejo in agitirali za Avstrijo. Poleg njih je še mnogo drugih oseb, ki so bile radi svojega hujskanja izgnane ali pa jih je lastna skrajno slaba vest pregnala iz naših krajev. Vsem tem naj se odpro na stečaj vrata in zagotovi nekaznjeno. Ako se vrnejo na Koroško, jim bo nemogoče tudi zapreti pot na Stajersko in Kranjsko. Ti ljudje bodo nastopali z brezprimerno aroganco, kajti v svesti si bodo, da se jim nič ne more in ne sme zgoditi. Tako bi bila v kratkem času v plamenu cela naša severna meja, vsepovsod pretepi in poboji. Slednje bi posegli ymes Italijani rekoč: Glasovanje se ne more vršiti, ker je ljudstvo preveč vznemirjeno. Torej naj se glasovanje ukine in kar ententa določi meje. V imenu entente bi seveda hoteli govoriti Italijani sami, kot najbližja prizadeta velesila — kakor pravijo.

V naši državi vlada sedaj mir in red. Ljudstvo se je pomirilo, ako bi ne bilo laških intrig ter neumne glasovanja, bi se razmere popolnoma mirno razvijale vedno na boljše. Sedaj pa hočejo vreči plamen pobojev na našo celo severno mejo!

Odprtje meje bi imelo tudi nepregledno gospodarsko škodo. Sedaj se je tihotapstvo v znatni meri zatrla. Imamo vtrjeno upanje, da padejo cene. Vrednost denarja raste trajno in dobra letina nam bo brez dvoma zopet znatno pomogla. Sedaj pa pridejo Italijani z neumno zahtevo, naj se odpre meja. Nemcem ne bo treba več tihotapiti živil, ker jih bodo lahko izvažali odprto in brez colnine. Celovec, Gradec in druga mesta se bodo preskrbeli, pri nas bo pa naraščala dražinja. Vsaka colna revizija in vsi carinarski predpisi bodo zaman. Nemški spekulantji bodo pobirali naše blago ter pri tem bogateli, naše prebivalstvo pa mestih bo moralo stradati vsled večje dražnje bo treba povišati plače delavcem in uradnikom, a vsled tega tudi povišati davke. Vsak dan odprtja mej nas bo stal mnogo milijonov.

Ako se odpre meja, bodo naši kraji naenkrat prepravljani s slabim nemškim denarjem. Nemci ga bodo raztresali za agitacijo s polnimi perišči, dajali ga bodo pa tudi za naše dobro blago in naše ljudstvo ki se še ne zaveda, kako slab je ta denar, ga bo sprejemalo. Poleg slabega denarja bo prišlo tudi cele jerbase popolnoma ničvrednega ponarejenega denarja. Potem bo pa krič. Marsikdo bo imel tega denarja za celo premoženje, ko bo zvedel, da je čisto malo, ali nič vreden, bo obupaval, tekal sem in tje, pričelo se bo vpitje: Skodo naj povrne država! Mi nismo krivi! A samo te skode pri denarju bodo grozne vsote.

Sedaj smo s težavo vpeljali v državi mir in red, naše gospodarstvo se pričenja popravljati. Ali naj privolimo, da naenkrat zopet nastane babilonska zmešnjava, da bodo krvavi pretepi po vseh gostilnah hujskačoji shodi za vsakimi plankami, da človek v lastnem kraju ne bo varen življenja in da bo psovan od vsacega pritepenega rokomavha? Ako se odpre meja in pusti nebrzdana svoboda vsem hujskačem, nima cela država dovolj žandarjev, da bi vzdrževali red, nimajo vse naše bolnišnice dovolj prostora, da bi sprejele tiste ljudi, ki bodo pri taki agitaciji pobili! Koliko se bo pri tem zapravilo časa, požrlo alkohola, kako bo podivjalo ljudstvo!

Ustanovili smo državo, ki je priznana od celega sveta. Prva dolžnost države je pa, da vpelje dobro upravo in skrbi za red. Ako se pa odpre meja in da svoboda vsem hujskačem, bo vsaka uprava nemogoča. V doželi bo dvoje oblasti: prvič naša, drugič pa nemškega propagandnega odbora. Nobenemu hujskaču ne bo mogoče stopiti na prste. Nemškutarški krčmar bo dal svoje prostore na razpolago nemški agitaciji in potem bo lahko fige kazal naši oblasti, brigal se ne bo ne za policijsko uro, ne za obrtne predpise. Z eno besedo: nastala bo cela anarhija, babilonska zmešnjava. Potem bodo pa rekli: taki so! Ne znao vladati in urediti države.

Zadeva se ne tiče samo Koroške, ampak isto tako tudi Stajerske. Prizadeti so pa ravnotako tudi izseljenci s Primorske. Zavedati se moramo, da imamo eno enotno fronto in enega glavnega sovražnika. Italijan hoče to izsiliti, da se prikupi Nemcem ter razrahlja našo severno fronto. Nobena vlada ne sme kaj takega dovoliti. Koroška fronta mora biti zaprta vsaj do konca plebiscita. Kdor hoče mirno živeti, ostane lahko pri nas, kdor hoče delati zgago, naj se izseli, meje odprti pa ne bomo nikdar. Vsak državljan se mora v polni meri zavedati resnobe tega vprašanja, vse korporacije in družbe, ter celo ljudstvo naj povzdigne glas zoper to nakano. Italijani naj se brigajo raje za svojo beratičo, ako je kak Anglež, ki ne more razumevati položaja, naj ostane lepo doma in ne hodi kot tuj misijonar po svetu. Preveč smo že spoznali te razne tuje misije, da bi nam še imponirale. Našo državo bomo uredili sami in ne potrebuj-

mo tujih varuhov. Angležem pa svetujemo, naj gredo raje studirat indijsko vprašanje. Naš narod je že do grla sit teh različnih tujih misij, ki nimajo za nas no srec, ne razumevanja.

Govori naj naše ljudstvo in vlada bo morala poslušati njegov glas. Anarhije v državi ne maramo!

Za po tači poškodovane.

Spomenica poslancev I. Vesenjaka, dr. Josipa Hohnjeca in Franca Pišeka na ministra za prehrano in finance.

Gospoda ministra! Ko se je naše ljudstvo v okolici Maribora in Ptuja radostno pripravljalo, da čim lepše pozdravi in sprejme Njegovo Veličanstvo prestolonaslednika, ga je zadela grozna nesreča — prihrla je 27. in 28. junija toča, katera je uničila vse poljske pridelke premnogim kmetovalcem okrajnega glavarstva mariborskega in ptujkega. Vsled te nesreče so prizadete najhujše sledeče občine: Sv. Lovrenc na Dravskem polju, Zupečja vas, Cirkovci, Hajdin, Niverce, Sikole, Pleterje, Podova, Gorica, Sv. Marjeta na Dravskem polju, Hotinja vas, Rače, Vurberk, Janževci, Jaršovec, Sv. Barbara, Zikarce, Zimica, Duplek, Sv. Marjeta ob Pesnici, Sv. Peter, Dragučova, Grušova, Pesnica, Lajtersberg, Ranca, Dobrenje, Gradišče, Vrtilče, Gornja Sv. Kungota in še nekatere druge občine.

V imenovanih občinah je toča pobila prav vse, tako, da se se celo ne more spoznati, kje je rasla vsenica, rž, ječmen ali oves. Koruza in krompir je pa tako okleščen, da moli kvišku samo golo steblo, ki ne bo dalo nobenega pridelka. Istotako je uničen fižol, buče in zelje. Vinogradi v teh krajih se pa tako opustošeni in suhi, da ni pričakovati za več let nobenega pridelka. S sadnega drevja je zbito vse sadje, kot jabolka, hruške, slive in drugo. Silna povodenj je poplavila travnike in poblatila vse seno, nepokošana trava je pa zbita v zemljo. Splošno rečeno: škoda je nepopisna in neprecenljiva. Ljudstvo v prizadetih krajih nima sedaj ničesar, da bi prehranilo sebe, svoje otroke in posle. Nima ne denarja, da si nakupi živil, potrebne oblike in drugih življenjskih potrebščin, kajti bivše avstrijske oblasti so ljudem rekvirirale upravno vsvo živino zlasti v slovenskem delu Stajerske, kjer je naš narod pod vodstvom sedajnega ministra dr. Korošca bil oster boj za osvoboditev izpod tujega jarma. Ko so bivše avstrijske oblasti zaznale stremljenje po osvoboditvi in ujedinenju troimenskega naroda, so ga hotele gospodarsko uničiti.

V ožgled navedenega prosijo podpisani narodni poslanci kot zastopniki naroda, da g. minister blagovoli ukreniti:

1. da prizadeti kraji dobe takoj semensko ajdo, za jesensko setev pa semensko pšenico, rž, ječmen in oves;
 2. da dobi ljudstvo cenejša živila, da od glada ne propače.
- Istotako smo izročili spomenico g. finančnemu ministru, v kateri smo zahtevali potrebni kredit in odpis davkov.

Beograd, dne 2. julija 1920.

Proti zlorabi agrarne reforme.

Naši demokratje kaj radi govorijo lepe besede in delajo lepe obljube našemu ljudstvu. Delajo pa seveda drugače. Tako se godi tudi pri vprašanju o agrarni reformi in pri sekvestrih. Povsod bi si radi mladi, posvetnega mamona lačni liberalni advokatje nadrlji premoženje.

Kako se zlorablja misel agrarne reforme, nam kaže tudi slučaj iz gornje-radgonskega okraja. O tem je vložil poslanec I. Vesenjak na ministra za agrarno reformo sledečo interpelacijo, odnosno vprašanje:

Upitna gospoda ministra za agrarno reformo.

Gospod minister!

V gornjeradgongskem sodnem okraju se je razdelilo veleposestvo nemške vojvodinje Ahrenberg v Radeneh.

K temu veleposestvu spadajo tudi vinogradi v Strožji vasi pri Ljutomeru. Ti vinogradi se uradno niso razdeljeni, dejansko pa imajo že štiri nove lastnike in to so: 1 odvetnik, 1 živinozdravnik in 2 železniška uradnika. Ker se opravičeno bojim, da ostanejo navedne štiri osebe tudi de iura lastniki, Vas opozarjam na ta slučaj.

G. minister! Zanesljivo ne bi gornja razdelitev vinogradov odgovarjala vladarjem in vladinim ciljem in namenom, ki so izraženi v geslu: Zemlja je božja in kmetova. Upravičeno pa bi s takšno razdelitvijo ne bili zadovoljni naši delovni in zemlje potrebni kmetjski invalidi, viničarji in kočarji.

Dovoljujem si torej vprašati:

1. Ali Vam je zgoraj navedeni slučaj znan?

2. Ali hočete ukreniti, da se v tem in v vseh enakih slučajih postopa od strani Vam podrejenih oblastev socialno pravično in se zemlja res da samo tistim, ki jo potrebujejo za svoj obstanek in jo tudi sami obdelujejo?

Prosim ustmen odgovor.

Demokratski minister Krizman se je v odgovoru izgovarjal, da mu slučaj ni znan, da pa hoče o tem zahtevati od podrejenih oblastev podatke. Sicer pa da vinogradi baje ne gredo pod agrarno reformo.

Nato mu je poslanec Vesnjak odgovoril: „Vinogradi so ravnotako kulturna zemlja, kakor orana zemlja, in mi v Jugoslovanskem klubu stojimo na stališču, da je treba po krajevnih razmerah in potrebah razdeliti vse, posebno pa še paziti na to, da velika posestva nemško-avstrijskih državljanov pridejo v roke zemlje potrebnih kmetjskih invalidov, viničarjev in kočarjev.“

Stališče naših poslancev je pravilno in našim razmeram primerno. Kmetjska zveza in Viničarska zveza stojita odločno na stališču naših poslancev. Sicer pa so se godile pri razdelitvi posestva Ahrenberg še druge liberalne protekcije, o katerih bomo še govorili.

Politični ogled.

Jugoslavija.

Nova ministrska kriza. Kakor smo že poročali, imamo v Beogradu zopet ministrsko krizo, ker je Vesničeva vlada podala ostavko. Regent je ostavko sprejel, poklical pa je k sebi zopet prejšnjega ministrskega predsednika dr. Vesniča in mu poveril znova nalogo: da sestavi on koncentracijsko vlado. Vesnič je regentovo nalogo sprejel in sedaj so v Beogradu zopet med strankami ona polževa pogajanja za vstop v vlado. Vse večje stranke in klubi so že podali pismene pogoje za vstop v vlado. Največjo težavo in največ nepriliko delajo pri sestavi vlade po svoji stari navadi demokrati (liberalci). Demokrati zahtevajo: 1. naj se ukine ženska volilna pravica za občine v Sloveniji, ki je že pravomočno potrjena; 2. zahtevajo prosti izvoz letošnje žetve, katerega hočejo izročiti v nakup bankam in veletrgovcem; 3. pri preuredbi pokrajinskih vlad zahtevajo v Sarajevu, Dalmaciji, Zagrebu in Ljubljani poverjeništvu za notranje zadeve ter za uk in bogocastje. Na take nečuvne pogoje, ki bi preveč oškodovali naše kmetjsko žensstvo, jugoslovanskega kmeta in našo ljudsko stranko, ki v Sloveniji znatno nadkriljuje vse druge stranke, pa ne morejo pristati srbski radikali, ki so bili dosedaj tesno navezani na naš Jugoslovanski klub. Kljub temu nasprotovom, ki vladajo med strankami radi sestava nove vlade, pa so v Beogradu vendar mnenja, da se bo posrečilo Vesniču sestaviti novo vlado do 1. avg.

Regent Aleksander je odpotoval za nekaj dni k svojemu očetu kralju Petru v Toplice. Kakor hitro se on zopet povrne nazaj v Beograd, se bo tudi on potrudil, da se pogajanja za stran vlade čimprej zaključijo in se sestavi vlada.

Za našo vojno odškodnino so nas ogorjivali zavezniki. Svoj čas se je regent Aleksander sam trudil, da nam izposluje kar največ vojne odškodnine. Angleži in Francozi so mu tedaj obljubili, da dobi Jugoslavija 6%, pozneje so to znižali na 5%, in sedaj so zavezniki v Spai določili, da dobimo nič! Nemško vojno odškodnino so si lepo med seboj razdelili: Angleži, Francozi, Italijani in Belgija. Od te odškodnine bi še ostalo 6%, kar si naj razdelijo: Grška, Rumunija, Jugoslavija in ostale države, ki imajo pravico do vojne odškodnine. Vojno odškodnino bo plačala tudi Avstrija, Madžarska, Bolgarija in odkup za svobodo vse države, ki so nastale iz bivše Avstro-Ogrske. Od te odškodnine in plačane odkupnine dobijo eno polovico zavezniki, od druge polovice zopet Italijani 40%, 60% pa si razdelijo: Grčija, Rumunija, Jugoslavija in ostale države, ki imajo pravico do vojne odškodnine. Tako dolgo so obljubljali in uspešarili in delili to vojno odškodnino, da je prišla Jugoslavijo ena velika ničla.

Radgono so zapustile naše čete in civilne oblasti 26. t. m. Ljubljanska vlada razglasi, da je izpraznila Radgono vsled tega, ker so naše čete zasedle apaško kotlino in ker je Avstrija se zavezala, da se bo tudi zanaprej vršil promet skozi Radgono nemoteno.

Vojno stanje med Dunajem in Beogradom — med Jugoslavijo in Nemško Avstrijo, — ki je trajalo od 15. julija 1914 do 15. julija 1920, je prenehalo 16. t. m. Mir med obema državama so sklenili 16. t. m., ko je bila potrjena senžermenska mirovna pogodba. Vojno stanje med Beogradom in Dunajem je trajalo 12 dni manj kot 6 let.

Ljudskoglasovalna komisija v Celovcu, ki bo nadzorovala glasovanje na Koroškem, je izdala oglas prebivalcem koroškega plebiscitnega ozemlja. V tem oglasu pазnаnjа, da bo ta komisija nadzorovala delo modrosti in pravičnosti (menda za Nemce po italijanskem prizadevanju) in spoštovala ljudsko voljo (bomo videli!). Oglas priporoča tudi mir in red in jamči svobодно in neodvisno vršitev glasovanja. Odklanja nepoštena sredstva, ki bi povzročila nepravilen izid glasovanja. Od tega oglasa nam ni treba veliko pričakovati, ker vemo, da je stopila komisija v zahtevo po odpravi demarkacijske črte med A in B cono na stran Nemcev. Kljub dejstvu, da je komisija dokazala že koj pri svojem nastopu pristransko stran, se nam vendar ni bati za posest Koroške, ker vrti Korošci in Korošice bodo glasovale pri vseh nemških zahrbtnostih za Jugoslavijo.

Proti odpravi demarkacijske črte med A in B pasom na Koroškem so se vršila zadnja sobota in nedeljo v Velikovecu, Borovljah in Mariboru ogromna protestna zborovanja, na katerih se je protestiralo in zahtevalo za vso odločnostjo, da mora napeti naša vlada vse moči, da zabrani odpravo demarkacijske črte. Do odprave demarkacijske črte ne bo prišlo.

Italija.

V Rimu so imeli zadnje dni splošno stavko. Prišlo je pri tej priliki med zborujočim de-

lavstvom in vojaštvom do izgrediv, ki so končali s streli in Stevilnimi aretacijami. Kakor v Rimu se je godilo tudi v Benetkah, kjer je vrgel nekdo med množice bombo, ki je ranila 9 oseb.

Na Reko je poslala Italija 1 bataljon rednega vojaštva in s tem priznala, da prihajeva D'Annunzija in njegovo bando kot redno italijansko vojsko. Iz Reke bodo izgnali 800 jugoslovanskih družin, da zatrejo s silo ves jugoslovanski živelj na Reki.

Tudi iz Koroške nočejo Italijani, dasi bi morali po mirovni pogodbi. Izjavljajo, da bodo ostali na Koroškem do konca ljudskega glasovanja, da branijo Nemce pred nasiljem od strani Jugoslovancev.

V zasedenem ozemlju se Italijani tudi niso nehali z nasiljem napram Jugoslovancem. Povsod naše ljudi preganjajo, izganjajo, zapirajo in jim upostojajo njih posest in imetje.

Irska.

Na Irskem so se vršili v zadnjem času prav srđiti boji med angleškim vojaštvom in domačini, ki zahtevajo državno samostojnost. Bilo je več mrtvih in ranjenih. Vsled teh večnih nemirov na Irskem je ponudila Anglija Ircem kakoršnokoli vlado, samo da ostane Irska del Angleške.

Avstrija.

V avstrijskem parlamentu so sprejeli zakon o oddaji premoženja in o vojnem posojilu.

Poljska.

Kakor že znano, so prosili Poljaki Rusijo vsled porazov na bojnem polju za premirje in za mirovna pogajanja. Rusko vrhovno poveljstvo je naznailo poljskemu armadnemu poveljstvu, naj pridejo poljski odposlanci za rusko bojno črto, kjer se bodo sestali z Rusi v svrhu premirja in mirovnih pogajanj.

Novo vlado je dobila Poljska, ki bi naj vzpostavila zopet mir z Rusijo.

Turčija.

Med Grško in Turčijo se bijejo srđiti boji. Grki so zasedli utrjeno turško mesto Odrin — Adrianopol — katerega je branilo 10.000 Turkov. — Prodiranje grških čet podpira angleško vojno brodovje.

Kmetjska zveza.

Naznanila.

Naši shodi. Dne 8. avgusta po rani maši: Sv. Lovrenc na Dravskem polju (Marko Krajnc), Sv. Jurij ob Pesnici (dr. A. Juvan), Marija Reka (Žebot).

Jugoslovanska kmetjska zveza sklicuje ob priliki I. slovanskega orlovskega tabora v Mariboru zborovanje zaupnikov in sicer za ponedeljek, dne 2. avgusta. Govorijo: minister dr. Anton Korošec, poslanec Ivan Vesnjak, urednik M. Krajnc, poslanec Brodar, župan Davorin Krajnc, tajnika dr. Kulovec in Franjo Žebot. Zborovanje se vrši v dvorani Oficijskega doma (Kazino) na Slomškovem trgu. Začetek ob 9. uri.

Poročila.

Mala nedelja. Po dolgem času smo zadnjo nedeljo 25. julija zopet imeli pri nas zborovanje Kmetjske zveze. Mnogoštevilni zborovalci so z velikim zanimanjem poslušali govornika M. Krajnc, ki je opozarjal na važnost bodočih volitev v verskem pa tudi gospodarskem oziru. Sklenili so naslednje resolucije: 1. Cene žitu so padle; vlada naj skrbi, da padejo v isti meri tudi cene blagu, ki ga mora kmetjski človek kupovati. 2. V komisijo za določitev mej naj se izvoli vsaj eden domačin, ki dobro pozna obmejne razmere. 3. Skozi Slovenske gorice naj se zgradi železnica; dokler pa to ni mogoče, naj se olajša promet z avtomobili. 5. Kako je mogoče, da velja kilogram kože 34 K, dočim velja živa teža kilogram 10 K? 5. Ker so ljudje začeli v veliki množini sejati lan, naj se postavi za Mursko polje in sosedne kraje velika predilnica. 6. V slučaju, da Radgono pride v nemško-avstrijske roke, izgubimo tudi radgonsko bolnišnico. Zato se naj za Mursko polje in Prekmurje zgradi posebna bolnišnica. 7. Izrekamo svoje neomejeno zaupanje poslancem Kmetjske zveze, združenim v Jugoslovanskem klubu. — Slednjič se je izvolil odbor Kmetjske zveze. Možje, ki so bili izvoljeni v odbor, so perok, da se bo naša Kmetjska zveza krepko razvila!

Mladinska organizacija.

Dekliško zvezo smo si ustanovile pri Sv. Tomažu pri Ormožu zadnjo nedeljo, 25. julija. Sicer smo že v Marijini družbi imele vsak mesec zborovanje in govorniške vaje. Toda sedaj, ko ženska zmikom bolj stopa v javnost in smo dobile volilno pravico za občinske volitve, je treba da se združimo še posebej v Dekliško zvezo, ki nas bo izobraževala ter nam dajala pouk tudi o javnem življenju. Polna dvorana se nas je zbrala. Prišli so tudi Orli v lepem številu. Govornik ... Krajnc je najprej govoril Orlom o pomenu telodavstva za telo, duha in voljo. Nato je dekletom pojasnil, zakaj je Dekliška zveza ravno v sedanjih časih neobhodno potrebna. Saj dekleta in žena sedaj mora biti poučena o javnih, državnih zadevah, ko se bo ravno v prihodnjem državnem zbo-

ru sklepalo o soli in zakonu, torej o dveh stvareh, ki mater, ženo, dekle posebno zadevajo. Pozival nas je, naj se vse Dekliške zveze velikonedeljske dekanije združijo v dekanijsko dekliško zvezo z dekanijskim odborom načetu. Abiturijent Sedivy je priporočal, naj bi novoustanovljena tomaševska Dekliška zveza zvela v svojo sredo tudi mladenke malonedeljske župnije ter jih vzpodbujale, da si tudi v Mali nedelji ustanovijo Dekliško zvezo.

Neka Dekliška zveza nam piše. Dragi „Slovenski Gospodar“! Ker si že večkrat izrazil svojo naklonjenost napram Dekliškim zvezam, dovoli, da se tebe poslužujemo dotlej, dokler nimamo svojega glasila, kamor ti poročale o svojih razmerah. Sprehmi v svoj predalček zgodovino naše Dekliške zveze v pouk in svarelje drugim. Dasi steje naša Dekliška zveza šele komaj pčilo leto svojega obstanka, vendar je že imela prenesti hud liberalni vihar. Že takoj v začetku je bila okužena od liberalnih bacilov. Vsled nesporazumljenja je bil izvoljen odbor liberalnega duha, in kakor ni mogoče služiti dvema gospodoma, tako tudi ta odbor ni mogel delati v procvit zveze, ker je sodeloval pri nasprotnem društvu. Pred kratkim se je vgnezdil v našem kraju Sokol, ki pa se bo moral kmalu pobrati od nas, ker se intje večinoma že spoznali njegove nakane, ter se dali izbrisati iz njegovih črnih bukev. Sama gđena, predsednica je sočutno pomagala temu zakletemu sovražniku krščanskih organizacij spletati gnezdo z raznim liberalnim dračjem. Umevno je, da pri tako zaposlenem odboru ni bilo niti misliti na kakšen zvezin napredek. Nasprotno, naša zveza je hiralala. Ni čuda, da je prišla z dobrim imenom pri vseh na kant. Seveda so k temu precej pripomogli celonočni plesi in drugo kar k temu spada; za liberalne dušice ni to kaj posebnega. Vsled takih razmer v zvezi smo dekleta zgubile veselje. Da se je pa naša Dekliška zveza na novo poživila, se imamo zahvaliti ženskemuhodu na Brinjevi gori. Čast vrlim govornicam, ki so o svojih domačih zvezah toliko vzpodbudnega povedale, ter različne govore tako duhovito prednašale. Vse to nas je navdano s takim pogumom, da smo sklenile: „tudi naša zveza mora tako procvitati!“ In res, Bog je blagoslovil naš trud. V nedeljo 11. julija smo imele živahno zborovanje, pri katerem smo izvolile nov odbor, od katerega smemo upati, da bodo stremil v pravo smer. Prepričane smo, da so za zveze, ki iz kateregakoli vzroka hiralajo, najboljša zdravila veliki shodi, ki nanovo navdušijo članice za družabno življenje. Dekliške zveze širom Slovenije! Da se obvarujemo liberalnih nedostatkov v naših zvezah, držimo se pri volitvah pravil: V odbor se morajo voliti le take osebe katerih značaj se strinja z namenom organizacije, to je: da so vzornega življenja, s katerim morajo svetiti članicam.

Marijine družbe pozori

Naše zborovanje na mariborskem taboru bo v soboto dopoldne ob 11. uri v Götzovi dvorani, na tistem mestu, kjer bodo neposredno prej zborovali Orli. Govorili bodo:

Deželnosodni svetnik dr. Matija Lavrenčič: Verski ponos.

Jurist Zvonko Dekler: Kongregacija — cvet organizacije.

Računski nadsvetnik Avguštín Zajec: Pogosto sveto obhajilo.

G. Lovro Hafner: Častimo svojo mater!

Vsi udeleženci tabora naj bodo opozorjeni, da gremo popoldne ob petih na grob Slomškov (kapela na mestnem pokopališču), kjer bo govoril medicinec Peršuh v časten spomin Slomšku.

Ob šestih zvečer v frančiškanski cerkvi pridiga (župnik Franc Gomilšek) in slovesne litanije z blagoslovom.

Za osvobojenje g. župnika Klekja.

Poslanec dr. Hohnjec je 15. julija na ministrski zunanjih zadev stavlil naslednjo interpelacijo:

Preteklo je skoraj pol leta, odkar so Madžari zajeli in zatvorili g. Jožefa Klekja, župnika v Velikih Dolencih v našem Prekmurju. Župnika Vel. Dolenci leži povečini v našem Prekmurju tostran demarkacijske črte, le ena vas je onstran demarkacijske linije na sentgothardski strani. Narod pripoveduje, da so Madžari dolgo časa prežali na dolenciškega župnika, kako bi ga dobili v svoje roke. Govori se, da so Madžari izvabili g. Klekja preko demarkacijske linije, češ, da mu je svobodno iti v mesto Sombotelj, kjer je imel v posojilnici opraviti neke denarne posle. Ko je prišel onstran demarkacijske črte, so ga kratkomalo ujele, njegov voz poslali domov, njega pa odvedli v Sombotelj, kjer so ga internirali ter ga še vedno drže zaprtega: Zakaj? Gotovo ne zato, da na g. Kleklu kot na eksperimentu dokažejo resnico znane prislovice: „Extra Hungariam non est vita.“ Gospodje Madžari imajo svoje posebne politične namene. Na ta način so hoteli izvabiti na ono stran še druge narodno čuteče in delavne može. Madžari pač imajo interes na tem, da ni v severnem Prekmurju nobenega rodoljubnega in delavnega inteligenta, še zlasti sedaj, ko se bodo podrobno in definitivno določevale naše državne meje. Zato so zajeli in zatvorili g. Klekja, o katerem je znano, da je mož, prošinjen z veliko ljubeznijo do našega naroda in iskren prijatelj naše ujedinjene domovine. S tem so Madžari storili zločin ne samo zoper osebo povsem nedolžnega človeka, marveč tudi zoper našo državo. Čast